

HUKUKİ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri :

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâli GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi ikinci hukuk dairesi ve icra ve iflas işleri tetkik heyeti reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk Fa. Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Temyiz Mahkemesi azasından

Ahmet Samim B. İstanbul Hukuk Fa. Müderrislerinden

M. Şari Kroza. İstanbul Hukuk Fa. Müderrislerinden

M. Aşlı Mester. Paris Hukuk Fa. Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mecmuası tahrir heyetinden.

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu azasından.

Mehmet Talât B. Avukat

M. A. Bilyotli. Paris Hukuk Fakültesi Doktoru.

Adres: Galata, Bahtiyar han Avukat Gad Franko Beyin yazıhanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber

400 kuruştur

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

EKSPRES MATBAASI

1930

arifesi beklenir. Maamafi bu halde diğer alacaklıların hacze iştirakini temin edecek ahkâm kabulüne ihtiyaç vardır.

Hukuk Fakültesi müderrislerinden

Mustafa Reşit

Şekli tahririye tâbi akitler

Yazan : kayseri hukuk hakimi : Ahmet Hamdi

Bu mevzua dair hukukî bilgiler mecmuasının şubat 930 tarih ve 24 sayısında hukukçularımızın nazarı dikkatini celbe çalışmış ve kıymetli mütalaalarını rica etmiştim. Aynı zamanda salâhiyettar doktorlarımızdan mecmua müdürü (Gad franko) beyefendi meseleyi izah lütfünde bulunmuşlar ve mevzuun ehemmiyetine işaretle erbabı hukuku ayrıca mütalaaya davet etmişlerdir.

Gad franko beyin mutaleatı ilmiyelerine teşekkürle beraber biraz daha fikrimizi ve meseleyi izah etmek isteriz.

Evvelki yazımızda işaret ettiğimiz veçhile şekli tahririye tâbi akitleri resmî, gayrî resmî diye ikiye ayırmış ve gayrimenkul bey'i, ipotek husumete vekâlet, gibi şekli tahririnin resmî kısmında şeklin bulunmaması, aktin butlanını icap edeceği cihetle şüphesiz bunlarda yeminle halli mes'eleye mahal olmayacağından bu nokta üzerinde tevekkuf etmeyerek şekli tahririnin gayrî resmî: senedi adi ile de olabilen temlikî matlup, kefalet akdi, senedatı tüccariye gibi ikinci kısım tahriri şekillerde şeklin bulunmaması, akdin butlanını mı tevsikin fıkdanını mı icap edeceği ve binnetice bu gibi hususatta şekil noksanlığı, akdin kıymetine hâlel getirmeyorsa yemin ile halli meseleye

mesağ olup olmayacağı hakkında mutalaamızı yürütmüş ve bu batpa sağlam ve muttarit kaide beyanı mümkün olup olmayacağını selâhiyettar hukukçularımızdan sormuşduk. Gad franko beyefendinin izahlarında misâl olarak senedatı resmiyeden gayrı menkul alım satım hakkında tapu senetleriyle diğer gayrı resmî senetlerle de olabilen akdi kefaleti ele alarak bunlarda şeklin fıkdanı takdirinde yemin ile halli meseleye imkân olmayacağı neticesine varıyorlar, ve bu hususta hukuk usulü muhakemeleri kanununun 346 ncı maddesine istinat buyuruyorlar.

Bu madde hükmü mevzua çok muvafık olmakla beraber asıl mesele maddede alel'itlak şekli tahririye tabi akitler dahil olup olmayacağı meselesidir.

Arzettığımız veçhile biz bu hususda akitlerin nev'i ve mahiyetleri ve hususiyetlerinin nazarı dikkata alınması lüzumuna kail olarak ticaret kanununun 771 ve borçlar kanununun 163, 484 üncü maddelerinin tarzı tahririne göre şekli tahririnin bulunmaması bir kısım akitlerde akdin esasına ve temamiyetine tesir edeceği kanaatle şerhlerden bazı mutalealar nakletmiş ve hatta bu fikre muarız olan Şinayderin mütalesasını da ilâveten yazmıştık.

Şu halde garp hukukçuları bu hususda ikiye ayrılmış oluyorlar. Bizimmahkemei temyizcin bazı içtihatlarını da mevzu bahsetmiştim.

Ahiren Baro Mecmuasının 35-11 nüshasında Hamdi Halim bey efendinin temliki matlup hakkında çok istifadeli bir makalesini okudum. Fakat mumaiyleh bu bapta umumî mütaleada bulunmuş oldukları için bizim bahsetmek istediğimiz mesele hakkında noktai nazarını bilemeyiz. Maahaza bu hususta garp mahkemelerinin tatbikat sahasında içtihatlarının ne merkezde olduğunu garp mehakim mukarreratını takip

(*) Madde aynen : Bir muamelenin sıhhat ve temamiyeti için iki tarafın muvafakatları kanunen kâfi görülmeyen hallerde yemin teklif olunamaz.

ve tettebbü etmiş olan selâhiyettar hukukcularımızdan anlamak istedik.

Gad franko beyin vakitleri müsait ise meseleyi biraz daha tafsilatlı yazmalarını ve diğer hukukçularımızın da mütalaalarını rica ederim.

Bilmünasebe şunuda kayd edelim ki hukuk usulü muhakemeleri kanununun mezkûr 346 inci maddesinin dairei şümullünde hazineî maliye ve eşhası hükmiye mümessillerinin dahil olup olmaması meselesi şayanı tetkiktir.

Eskiden bunların ikrarları muteber olamıyacağından inkârları halinde yemin tevcih edilemezdi. Yukardaki madde hükmünden aynı ahkâm istifade edilebilmekle beraber mezkûr kanunun 353 üncü maddesinde veli ve kanuni mümessillere yemin teklif olunabileceğine dair kayıt ve işaret vardır, şekli tahriri deyince şayanı dikkat bir mesele daha hatıra gelir.

Borçlar kanununun 13, 14, 15 ve hukuk usulü muhakemeleri kanununun 301 inci maddelerinde gösterildiği veçhile tahriri olması lâzım gelen akıtlarda borç deruhde edenlerin imzaları bulunması lâzımdır.

İmza vaz'ına muktedir olmyanlarla diğer bazı ahvalde parmak işareti ve mühür, damga istimaline mesağ gösteriliyorsa da bu bapta Noterlik gibi salâhiyettar makamın şهادetnamesi şart kılmıyor, hal-buki tatbikatta çok defa kanunun bu ahkâmına riayet edilmediği görülür.

Hatta bir çok memurların bile bilâ şهادetname matbu imza kullandıklarına tesadüf edilir.

Borçlar kanununun 14 üncü maddesinde imza üzerine borç alan kimşenin el yazısı olmak lâzımdır.

Bir alet vasıtasile vaz olunan imza ancak örf ve adetçe kabul olunan hallerde ve hususile çok miktarda

— Denilmesine göre mezkûr maddedeki örf ve adet tabirinin

alel'itlak memurlara teşmil edilip edilemeyeceği şayanı tetkiktir.

Bizim evvelki makalemizde bahsetmek istediğimiz usulün 354 inci maddesine gelince: Eskiden beyyine tahririyesi olan davacı senedim varsa da şimdilik ibraz edemiyeceğinden müddei aleyhe yemin teklif eder ve hakimde başka beyyine aramaksızın ve senet ibraz etmeksizin müddei aleyhe yemin verirdi.

Bu maddenin sarahatı bu tarzı halle mani görünüyor; fakat baro mecmuasının kânunusani 930 tarih ve 37 sayısında yemin teklifinden sonra zahir olan delâilin lüzümü tetkikine dair mahkemei temyiz üçüncü hukuk dairesinin 18/7/929 tarihli bir kararı neşredilmiş olduğunu gördüm.

Bu noktalar hakkında ve eşhası hükmiye mümessillerine yemin teklifi meş'elesile şهادetnamesiz mühür basmak ve yemin verildikten sonra meydana çıkan delâilin tariki adi ile, iadei muhakemeye gidilmeksizin tetkikine ve yazı bilen ve bilmiyenlerin şهادetnamesiz damga kullanmalarına ve bilhassa resmî memurlarda mesâğ olup olmayacağı hususlarında nazarı dikkatlerini celbederim.

17/3/930

Kayseri Hukuk Hâkimi
Hamdi

Akitlerde şekil meselesi

Yazan : Hamdi Halim

Kayseri hâkimi Hamdi beyin bir bendile başlayan ve geçen nüshada Gad Franko bey ve bu nushada da Nuri İzzet bey tarafından tetkik edilen mühim bir meş'ele önündeyiz. Halli lâzım gelen bu meş'ele şudur: Hangi akitlerde şekle ademi riayet bu aktin butlanını icap eder?